

C. A. Erhard.

Värmlandsörnen

nr 4 dec. 1949

pris 1 kr

Tidskrift för KUNGL VÄRMLANDS REGEMENTE
och DESS KAMRATFÖRENING

Återgivande, helt eller delvis, av artiklar och bilder i denna tidskrift tillåtes endast om källan anges

Värmlandsörnen

Tidskrift för Kungl Värmlands regemente
och dess kamratförening.

— Arg. 2. Nr 4 —

Ordinarie utgivningsdagar: 15/3, 15/6, 15/9, 15/12.

Manuskript skall vara redaktionen tillhanda se-
nast 4 veckor före utgivningsdagen.

Prenumerationsavgift, tillika medlemsavgift i kam-
ratföreningen kr. 3:—.

Lösnummerpris: kr. 1:—.

Annonser: 1/1-sida kr. 160:—, 1/2-sida kr.
80:—, 1/4-sida kr. 40:—, 1/8-sida kr. 20:—
Vid årsannonsering (fyra nr) lämnas 20 % rabatt.

Redaktionen adress: Regementsbiblioteket I 2.

Annonismanuskript adresseras: Värmlandsörnen
I 2, Karlstad.

Skattmästare: Löjtnant O. F. Engström, I 2.

Värmlandsörnens postgirokonto: 337954.

DAGENS PROFIL

Värmlandsörnen har lyc-
kats förvärva en ny med-
arbetare Per Olof Ek-
ström, författare till pris-
romanen Somnardansen.

Författaren har själv
tjänstgjort vid I 2 och
skriver i detta nummer
av vår tidning en sann be-
rättelse ur livet. Stoffet
till denna är hämtat från
hans egen tjänstgöring
vid regementet. Värm-
landsörnen hälsar Per Olof
Ekström välkommen och
hoppas på ett intimt sam-
arbete. Red.

INNEHALLSFÖRTECKNING:

	sid.
Julhälsning. Av E. E.	1
En f. d. värmlandsofficer berättar. Av K. A. Bratt	2
Sann berättelse ur livet. Av P. O. Ekström	6
Regementets dag i Ämål. Av I. S.	8
Regementsminnen från Ämål. Av pt	10
Kock m/49. Av kock m/49	11
Vårt infanteris utbildning. Av G. N-g	12
Lokalavdelningen i Stockholm. Av C. K.	13
Carlstads gamla kanoner. Av Jonas Hedberg ..	14
Idrottskrönika. Av M. E.	15
"Budkavlen går". Av X	17
Prickar och Bommar. Av "Beäff"	18
Beväringshumor och korsord	20

ÅSA levererar

Monteringsfärdiga
HUS och VILLOR
BARACKER

Transportabla
MANSKAPSBODAR och
SKOGSBARACKER

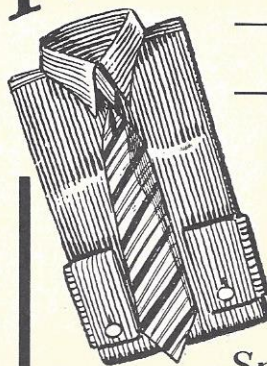
TAKBALKAR och
FRIBÄRANDE
TAKKONSTRUKTIONER

Fullständig service i fråga om ritningar, ansök-
ningshandlingar för byggnadstillstånd, statslån m. m.
Katalog och upplysningar på begäran.

Ämåls Sågverks Aktiebolag, Ämål

Tel. Namnanrop: »ÅSABOLAGET»

Pubson

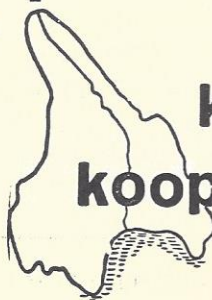
— en skjorta
med stil
— en "önske-
julklapp".

Sparköp

i

**konsum
kooperativa**

i Värmland

Värmlandsörnen

Redaktör och ansvarig utgivare: Personalvårdsassistent Donald Damström

G O D J U L

tillönskas av

VÄRMLANDSÖRNEN

*Än mörkrets makter härskar över världen
Och havets vindar storma vildsint fram
Bland mänskobarnen tala ännu svärden
I fredens vågskål lägg Du några gram.*

*Det är så mörkt och kulet i decembernatten
Och tungt och hotfullt rullar vågens vatten.*

* * *

*På skeppets däck går sjömannen och vankar
Och längtar hem, ja, hem till höga Nord.
I denna natt mot hemmet går hans tankar,
Ty hemmet är det käraste på jord.*

*Igenom storm och mörker i decembernatten
Går skeppets färd mot hemmet över upprört vatten.*

* * *

*Därhemma gå de kära nu vid stranden
Och vänta på den gossen, som for ut.
Ty aldrig skola brista kärleksbanden,
De skola hålla hän till livets slut.*

*Må hoppets stjärna tändas i decembernatten,
Ty tungt och hotfullt rullar vågens vatten.*

*Se, ljusets strålar mörkret genombryter,
Ett glädjens budskap ljuset vill oss ge.
Och stjärnor tindra, vattnet stilla flyter
Igenom nattens mörker kan vi se.*

*Det är så ljust och vackert uti stjärnenatten
Och lugnt och sakta rullar vågens vatten.*

* * *

*Vi följa stjärnan. Vart måhän den förer.
Den för till krubban, där ett under skett.
Från himlens höjder sjunga änglakörer,
Tre vise män till krubban sig begett.*

*Det är så ljust och vackert uti julenatten
Och fridens budskap ljuder över land och vatten.*

* * *

*Ja månne det bli fred igen i världen
Såväl i norr som söder, väst och öst.
Ja, månne byggas upp den egna härden
Att alla glädjas må åt julens röst.*

*God Jul! Guds Frid! nu ljuder uti julenatten
God Jul vi önska alla till båd lands och vatten.*

En f. d. värmlandsofficer berättar

I sin föregående artikel berättar författaren bl. a. om en kommendering till den finska krigshögskolan. Där fanns förutom finska lärare även svenska, engelska och italienska. Då samtliga lärare använde sig av sitt eget lands språk, rådde vid Sotakorkeakonla, som skolan hette på finska, en verklig språkförbistring. Eleverna, unga finska officerare, av vilka flera under de sista ofredsåren i Finland visade sig som stora fältherrar, fick av dessa utländska lärare lära åtskilligt som tidigare ej praktiserats inom den finska armén. Särskilt intresse ägnade dessa utländska lärare åt fältövningar på Karelska Näset, där man grundligt gick igenom hur ett eventuellt anfall från öster skulle besvaras av finnarna. Ingen vågade väl då tro, att just denna plats 20 år senare skulle dra världens uppmärksamhet till sig genom den finska arméns hjältemodiga försvar mot den store grannen i öster.

IV.

För att nå anknytning med personer, som intresserade sig för internationella förhållanden, framför allt då frågan om krig och fred, reste jag ut först till Tyskland, sedan till England. Den förra resan gällde närmast en kongress, som samlades i Heidelberg på kallelse av ett förbund, i vars spets stod en viss prins Rohan av den historiskt kända, franska ätten. Det var hundratals mer eller mindre kända personer från alla Europas hörn, mest vetenskapsmän. Jag var nog den minsta sparven i denna tranedans. Men det är egendomligt, hur en titel som major i Generalstaben — vilken jag alltjämt förde på mina visitkort — imponerar i Tyskland. Något ganska lustigt inträffade, när kongressen for till Frankfurt am Main. I den gamla Römer Keller hölls en bankett, till vilken den brittiske ministern för Indien, då lord Birkenhead, en mycket märklig man för övrigt, var inbjuden som hedersgäst. Ungefär 500 tyskar, fransmän, polacker, ungrare o. s. v. väntade på den framstående gästen, som kom in med händerna djupt nedkörda i frackbyxfickorna samt passerade de bockande leden in mot det rum, där jag stod. När lorden kom fram mot mig (som inte bockade), skakade vi hand som engelsmän brukar. Jag var den ende, han brydde sig om, därför att jag inte bockade. Vid middagen dagen därpå gick han rakt fram till mig och började prata. En engelsman, som stod bredvid, frågade förvånad, om jag kände lorden väl. »Nej sa jag, jag har aldrig sett honom, men jag vet, hur man skall behandla en nonchalant engelsman». När jag kom till Berlin, ville jag pröva, hur min militära titel skulle verka, om jag begärde företräde hos rikskanslern, Streseman. Och sannerligen höll det inte på att lyckas, att störa statsmannen ifråga. Något hinder förelåg dock, så lyckligtvis blev audiensen inte av; lyckligtvis, ty vad skulle jag sagt honom egentligen — en liten major från Sverige?

Så skulle jag till London bland annat för att få ut min till engelska översatta bok med titeln »That next war» samt träffa en del personer. Jag fick

bl. a. kontakt med den bekante Wickham Stead, förutvarande chefredaktör för Times, och han lovade skriva förordet till boken, vilket han även till förlagets oförställda förtjusning gjorde. Det var ju en bra början. Jag besökte även lord Cecil; en vid den tiden mycket bekant man. Jag hade dedicerat boken till honom, vilket jag omnämnde. Cecil sa bara mycket torrt: »I am very flattred». Det var ju inget vidare förstås. Svenska ministern Palmstjerna sa mig oförblomerat, att han ogillade mina åsikter, varpå jag reste mig och i något så när hövliga ordalag bad honom dra åt skogen. Då blev han hövlig och riktigt vänlig. Jag besökte också ett par amiraler och generaler, som jag visste hade ungefär samma syn på det moderna kriget som jag, men sannerligen jag kommer ihåg deras namn. Den kände skriftställaren kapten Lidell-Hart var jag hos. Jag hade bara läst ett par böcker av honom och blev häpet imponerad, när han visade mig sin bokhylla med 35 böcker av hans hand; själv var han blott mellan 30 och 40 år. Han hade porträtt av alla möjliga storgubbar med namnteckningar på, bl. a. av Mussolini. Den gamle Lloyd George såg jag, liksom på en klubb den än äldre Kipling, Djungelbokens mästare. Och så Churchill. Jag besökte ett valmöte i Churchills valkrets. Vi var väl ett par hundra personer, som väntade på honom. Det dröjde en halvtimme innan han kom, och då verkade han inte nykter. Och han såg ut, tyckte jag, som en alkoholiserad, ja vad skall jag säga, svensk apotekare. Det var under den period, då han var helt avkopplad från politiken, och alla sa: »Han kommer aldrig tillbaka». Nykter eller onykter talade han förträffligt förstås. Och han kom tillbaka.

En dag i London var jag bjuden av chefredaktören för den stora liberala Daily Thelegraf att bese tidningen. Jag passade på och fråga denne, om han ville ta emot en eller annan korrespondens från Stockholm. Anbudet lockade honom tydligen inte så värst. »Jo, om ni ställer till med ett litet krig där borta», sa han. Det var också ett svar till en anti-krigsförfattare.

En andra gång, när jag skulle till London, då på inbjudan av en lord Davies, som jag hade vissa förbindelser med, och som jag varit tillsammans med i bl. a. Berlin och Haag, fick vi stå förfärligt länge i kö för passkontrollen, vilken jag tyckte var illa ordnad, varför jag upphov min röst och sade några svärord. Det blev inte väl upptaget av vederbörande, som frågade, vad jag var för en, och vad jag skulle göra i London? Jag svarade att jag skulle besöka lord Davies. I vilket ärende? »For pleasure» svarade jag. Då blev det genast fri passage, ty den, som besöker en engelsk lord »for pleasure», är ju något för sig i England. Detta berättas för att

exemplifiera, vad en lord betyder för den engelske mannen »in the street». Davies var för övrigt en märklig man, som offrade både arbete och mycket pengar — han var miljonär i pund, ägde järnvägar och gruvor — på de ideal han förfäktade och vars idé var, att det måste skapas en internationell polis-makt till fredens skyddande. Jag tyckte mycket om honom, men var inte vidare tilltalad av att bo hos honom, då han förstas hade en sån där »butler», som skulle ta hand om ens kläder, vilka inte voro sydda vid Bondstreet.

När jag nästa gång besökte London var det i ett delvis officiellt uppdrag. Jag skulle besöka utrikes-departementet för att söka ta reda på, om vid ett krig man kunde vänta, att brittiska sjöstridskrafter skulle forcera Bälten och gå in i Östersjön. Jag var skraj, när jag kom in i Downing Street 10 och såg dessa skyhöga korridorer och salar, där livré-klädda medaljprydda betjänare vakade. Men det gick ju bra; kanske därför att, när jag hörde Big-Ben slå, jag bad »Gud som haver barnen kär». Ja liten kände man sig. London överväldigar en, och man blir förfärligt trött, när man skall utträtta saker i olika ändar av jättestaden, som brusar och dånar lik Niagara eller Victoria falls. När jag steg upp i flygplanet på Croyden, var jag så trött, att jag tyckte det gjorde detsamma, om vi störtade, vilket vi också var nära att göra i den rådande stormen och med det skrangliga holländska planet.

Det var nu gott och väl, att man skrivit en rätt uppmärksam bok och fått göra en del resor o. s. v., men det levde man inte på. Det gällde att få ett arbete, som var annat än tillfälligt. Men det vet många militärer, som lämnat tjänsten, att det inte är så lätt, när man är bortåt de femtio, och skrivri-eriet blev man, som sagt, inte fet på. Jag försökte få tag i något efter bästa förmåga, men ingenting blev av. Till slut var jag alldeles förtvivlad, och när jag kom hem en dag, kastade jag mig på sängen och sa: »Nu orkar jag inte mer, nu Gud får du hjälpa». I samma, observera i precis samma, ögonblick, ringde telefonen, och när jag svarade hallå, var det statsminister Ekman i den andra ändan, som frågade, om jag ville bli sakkunnig i den stora försvarskommissionen, som skulle tillsättas. Jag sa verkligen ja tack, men dock först efter att ha frågat excellensen, vem den andre ständige sakkunnige skulle bli. Det var utrikesrådet, nuvarande ambassadören Boheman. Det var verkligen anledning att »tacka Gud» för den påringningen; någon slump var detta icke.

På den tiden var jag ganska buss med Per Albin, som blev ordförande i kommissionen. Antagligen var det han, som föreslagit mig för Ekman. P. A. frågade mig, vem som lämpligen skulle bli sekreterare i kommissionen, vilket ju var en viktig post. Det är lite egendomligt att erinra sig, hurusom den nuvarande ÖB, generalen Jung, då major, i övrigt ringde till min obetydlighet för att efterhöra sina chanser att få posten ifråga. Utan tvivel betydde detta mycket för honom, och faktiskt blev sekreterarposten i 1930 års försvarskommission den stege, på vilken han klättrade upp en bra bit av sin karriär. Och någon bättre än honom kunde det sannerligen ej bli för uppdraget. I den mån kom-

missionsförslaget och 1936 års försvarsutredning hade vissa förtjänster, har Jung den största delen härav. Visserligen har man utdömt denna försvars-ordning, men även om den alls icke motsvarade kraven på ett bra försvar, må man erinra sig, hur läget vid den tiden var, och att något mer än de 148 miljonerna om året icke var parlamentariskt möjligt att åstadkomma. Det stora felet vi i kommissionen begick, var, att vi ej förstod, att det kunde vara bråttom, utan satt i fem år med allsköns utredningar, under det att de politiska åskmolnen tornade upp sig utanför konferensrummen. Ingen tycktes märka detta eller förstå innebörden av vad, som skedde i Europa och på planeten. Men det är ju lätt att vara efterklok, och detta är efterklokhet från den skrivandes sida.

Det tog tre år av utredningar och föreläsningar från militärernas sida, förrän herrar politiker kunde lägga fram hur de preliminärt tänkte sig lösningen. Och när de gjorde det, var den fruktansvärt dålig. Ett exempel på den lättvindighet, varmed man kunde ta på sin uppgift, var när Åkerberg i Örebro lade fram sitt förslag till budget för flyget. Vougt, den nuvarande försvarsministern, hade, liksom jag, ivrat för ett så starkt flygvapen som möjligt, och när Åkerberg kom med sitt dåliga förslag sa vi: låt oss gå ut och äta lunch med honom och skälla på honom. Det gjorde vi, med det resultatet, att denne politiker, som haft tre år på sig att fundera, efter lunchpausen utan vidare höjde sitt anbud med ett tiotal miljoner. Jag kunde inte låta bli att förarga honom genom att begära ordet och tala om, hur det gått till.

Dävarande översten i generalstaben, sedermera generalmajoren och militärområdesbefälhavaren i Karlstad, Axel Rappe, var en av de tillkallade sakkunniga. Hans framställningar var ofta lysande av klarhet och omdöme. Det var ett verkligt huvud på den mannens axlar. En dag höll en av marinens sakkunnige en flottstrategisk utläggning av högst tvevelaktigt värde. Rappe begärde efteråt ordet och sablade ner föredraget. Per Albin, som var starkt flottbetonad, blev ond, och frågade, om det var meningen att så snart flottans män yttrade sig, de skulle få örfilar? Jag blev i min tur arg och frågade, vänd till P. A., om det var meningen att förbjuda oss att tala om hur saken förhöll sig. Det tyckte inte statsministern om, kan jag förstå.

1931, tror jag det var, som den bedrövlige ådals-

-Lipperts-

Tel. 150 90
KARLSTAD

historien utspelades. Man hade kommanderat ett kompani ur I 28 som skydd för strejkbrytare och detta höll på att övermannas av massan, varvid det öppnades eld, som krävde flera offer. Efteråt tillsattes en utredningskommission, och jag samt två andra militärer tillkallades som experter. Vi kom till det resultatet, att dels hade kompanichefen begått en del underlåtenheter, dels hade han inget annat val än att öppna eld. Egendomligt nog kallades jag till vittne inför krigsrätten av motparten, advokat Branting, men kunde inte annat än vidhålla min uppfattning, att kompanichefen måste skjutas. Det var hatfulla blickar, som följde mig från åhörarna, när jag efter det vittnesmålet gick ur tingssalen.

Vid denna tid eller närmare bestämt 1932 tillsattes en kommitté vilken skulle utreda bl. a. Sveriges leveranser av krigsmaterial till utlandet. Bofors var då i skottgluggen och föremål för en del misstänksamhet bl. a. därför att Krupp camouflerats ägde en mycket stor aktiepost i det svenska företaget, något som icke ansågs lämpligt. I den kommittén kom jag in, och arbetet ledde till dels ett lagförslag, som reglerade övervakningen av de krigsmaterialtillverkande firmorna i landet, dels inrättandet av en byrå i handelsdepartementet, Krigsmaterielinspektionen, till vars chef jag utsågs. Det var en ganska intressant befattning, framför allt därför, att man hade tillfälle att bese en mängd industriföretag både utan och innan. De gjorde oftast ett imponerande intryck, icke minst genom vad man fick se av arbetarstammen. Den står högt, så mycket är säkert. I samband med tillträdet av denna post utnämndes undertecknad utan sin förskyllan till överste i armén, vilket kom mig att tänka på att, när jag blev befordrad till överstelöjtnant blev jag inte alls belåten, utan ringde till och med upp försvarsministern och frågade, om jag inte kunde slippa ifrån. Det var bara fåfänga: jag tyckte nämligen, att jag hade gjort mig ett namn som »major Bratt» och ville behålla den titeln.

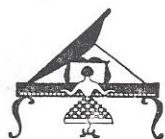
Så kom 1939 och andra världskrigets utbrott. Chefredaktören för D. N. ringde upp mig och frågade om jag ville skriva krigsöversikterna i tidningen. Efter någon tvekan svarade jag ja. Det blev inledningen till sex års tidningsarbete med skrivande så gott som varje kväll eller natt; ett mycket tröttsamt jobb för den, som var omkring

de sextio, men intressant onekligen. Det blev tror jag vid pass 600 artiklar, flertalet med kartor till. Brådskande var det nästan alltid. I en viss situation — och situationerna växlade ju ideligen — strömmade telegrammen in på bordet och läsande dem med s. a. s. ena ögat och med det andra på kartorna, skulle man dels skriva, dels skissera läget på kartan, samtidigt som hjärnan helst borde kläcka ur sig något, som kunde intressera läsekretsen. Så gick manus till sätteriet och kartskissen upp till ritarna, och sen skulle deras arbete granskas och korrekturet hyfsas. Det var som sagt jobbigt, men varje dag var det nästan lika spännande, att se vad det blev i tryck av det hela. När det lyckades bra, var man nöjd förstas, och erkännas må att författarfåfängan stimulerades, då man exempelvis fick se sitt namn i ljusreklam, när Reuter telegraferade ens artiklar till London, när Moskvaradion skällde ut en, eller när det från en viss legation meddelades, att högkvarteret i det landet ansåg att D. N:s militära översikter var de bästa i världspressen (det smakade förstas, men självskryt luktar illa, även om det kommer post festum som här.)

De anonyma breven — finns det något folk som är så duktigt i att skriva anonyma brev som det svenska — piggade också upp tillvaron. I konsten att ta heder, ära och förstånd av skribenten var man framgångsrik på båda sidorna. Tysk- och brittentusiasterna voro lika övertygade om, att man var en fähdud och talade om att man var en usel »skrivbordsstrateg», vilket man ju visste förut. Verkligt intressant var en av de flitigaste brevskrivarna, som varje vecka uppvaktade med ett par helsidor av ofta frapperande innehåll. Han satt inne med kunskaper och underrättelser, som icke vem som helst disponerade. Han antydde, att han t. o. m. hade nära förbindelser med Stalin och beklagade ibland, att ryssarna icke följde hans råd. Han sade sig bl. a. hjälpt till med, att anfallet på Finland uppsköts och tycktes ogilla detta krig, fast han var kommunist. Jag vet inte om mannen var en tok, eller om han verkligen innehade en sådan ställning, som han pretenderade, att man skulle tro på. Han var en mystifikation.

Själv skrev man ju inte så sällan dumt eller gjorde felaktiga bedömanden, men det var trots den vana man fick i att bedöma lägen, inte så lätt att alltid gissa rätt. Det värsta misstaget gällde Stalingrad, där trampade man i klaveret ordentligt. En verklig fullträff var det däremot, när Tyskland anföll Ryssland. D. N. hade radiopåpassning den natten och fick höra krigsfanfanerna från Goebbels och kom ensam i Europa den morgonen ut med den stora nyheten, samtidigt som den militära medarbetaren kunde leverera en översikt av de strategiska omständigheterna, vad angår de båda makterna.

Om ens känslor och sympatier varit engagerade på Västmaktssidan ända tills Sovjetunionen kom med, förändrades detta under den ryska krigsmaktens slag och pressning västerut. Man kände, hur faran för Europa växte och försökte, ehuru förgäves, varna för, vad som skulle komma att ske, därest Tyskland krossades. Tillfredsställelsen att nu kunna säga, »där ser ni hur det gick», är minimal, men konstaterandet dock berättigat.

ÖSTLIND & ALMQUIST^S

FLYGLAR & PIANON

Alltid i främsta ledet.

Undén hade ju dessförinnan fått en tillräcklig varning för vad Sovjetryssland var för något genom anfallet på Finland. Men det dröjde innan man här riktigt fattade vad som försiggick. Stockholm dansade som vanligt, medan finnarna slogs. En hel del folk tycktes ta det lugnt, även om Finland skulle gå under. Det fanns framstående politiker, som t. o. m. gav uttryck åt den meningen, att svenska arméns roll endast skulle bli att avvärpa och internera de slagna finska styrkorna, när de till sist trängde över norra gränsen. Det var för otäckt att höra på. På D. N. fanns en herre, utrikesredaktör för resten, som yttrade, att det »inte kunde hända att vi skulle röra ett finger för att hjälpa Finland». Man kunde slagit honom i ansiktet, och för min del tog jag honom aldrig i hand sedan. P. A. Hansson intog ju för övrigt ungefär denna ståndpunkt till en början. Emellertid bildades det i Stockholm en kommitté, Finlandskommittén, för att bearbeta folkopinionen till förmån för Finlands sak. Det var riksantikvarien Curman, som tog initiativet och blev den ledande. Annars var där folk från olika kretsar bland annat en hel del författare. Lubbe Nordström värvade jag själv. Vilhelm Moberg var en av de ivrigaste, liksom Harry Martinsson. Den senare och jag utsågs att söka kontakt med socialdemokratiska ungdomsförbundet, och vi uppsökte ordföranden. Han ställde sig dock kallt avvisande, och vi fick gå med oförrättat ärende. Martinsson var blek, och när vi kom ner på gatan sa han: »Då vill jag inte leva längre». Han gick själv ut i kriget. Lyckligtvis lever han ännu.

Det blev ett stort möte på Konserthuset, och jag

var en av talarna samt vågade skarpt angripa Per Albin och hans negativa inställning till Finlands sak; ett angrepp som utlöste bifallsyttringar, men en del socialdemokrater avlägsnade sig demonstrativt. P. A. och regeringen fick drivas steg för steg för att »tillåta att frivilliga skulle få utrustas och föras över till krigsskådeplatsen, där under tiden finnarna heroiskt kämpade som kanske inget annat folk före dem. Tillsammans med professor Nils Ahnlund gav jag ut en liten skrift med titeln »Finlands öde och Sveriges», och den kanske gjorde litet nytta. Själv gjorde jag under denna tid till en början krönikorna om kriget i radion, men på radiotjänst var man så förtvivlat rädd och feg att inget egentligen fick sägas till Finlands favör. Runebergs namn fick inte komma fram där t. ex. Jag sa dem, vad jag tänkte om dem, att de var ena kräk, och så fick jag sluta. När Per Albin gjorde sin beryktade olyckliga deklaration om att ingen svensk hjälp var att påräkna — detta t. o. m. mitt under Summaslaget — offentliggjorde jag ett angrepp på honom, som satte sinnena så i rörelse, att det ett par dagar såg ut som om han skulle vackla i sadeln. Kungen räddade situationen genom en diktamen i konseljen, som lugnade sinnena något. Det berättas, att han härvid inledde med orden »Visserligen är jag gammal, men än kan jag nog regera».

Efter det jag skött krigsöversikterna i D. N. i tre år, kom det en del fnurror på tråden, varför jag beslöt att övergå till Stockholmstidningen och där stannade jag tills kriget var slut.

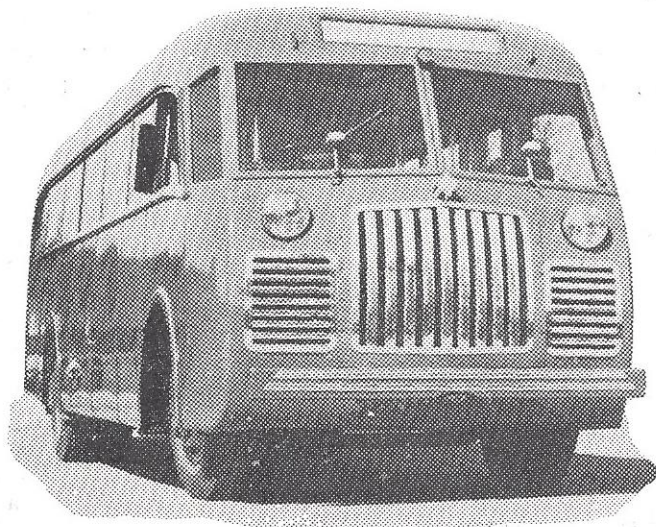
Ja så är det just ingenting mer för den f. d. värmlandsofficeren att berätta.

Tillverkning av **OMNIBUSKAROSSERIER**

Höglunds Vagnfabrik

H. Höglund & Co

SAFFLE

Sann berättelse ur livet

Tre månader av min värnpliktstid tillbringade jag i Karlstad, solskensstaden vid Klarälven. Jag var kavallerist i Skövde men blev av ett mer eller mindre gunstigt öde uttagen till kommissarieelev, och tillsammans med sextio—sjuttio andra fyrtiosexor logerade jag i tredje våningen av kasern III. Vi var komna från Skåne i söder till Västerbotten i norr, och vi hade både en gotlandsgrabb och en bohusläanning bland oss — allt vad Sverige har att uppvisa av dialekter surrade i logementen. Där fanns Finn-Johan, som svor på sina fäders mål, då han blev allvarsamt arg och som jagade oss allesamman ut i kylan, då ingen tålde så stark hetta som han i bastun på Trossnäs. Där fanns karls-hamnaren med den gyllenbruna lutan, han som samlade hela skolan kring sig i andäktig tystnad, då han sjöng, där fanns helsingegrabben som sällan talade om annat än matsalens vackra blondin, och så var där bland så många hyggliga grabbar krumeluren jag, som mitt i ett larmande logementsgång försökte läsa och skriva om kvällarna.

Men kommissarieskolan var inte bara fritid, fast man minns *den* helst och bäst, den var arbete också — det i våra ögon allra mest dödfödda plug-

gande av underhållstjänst och livsmedelskännedom och annat, som det lär vara nyttigt för en kommissarie att kunna, samt lite fälttjänst, vilken faktiskt innebar en pigg omväxling. Att sitta timme efter timme i lektionssalen t. ex. en måndagsmorgon med minnet av en lyckad permission hängande i de tunga ögonlocken — det var bra hårt. Och om man slocknade av ett ögonblick fick man alltid frågan. Men den militära synen på teoretiskt kunnande var rätt liberal — om man svarade fel gjorde inte så mycket, bara man sa något och sa det högt. Och när vi kikade ner på I 2-pojkarna, som harvade på kaserngården i grå och hopplös monotoni undrade vi, om tiden i alla fall inte gick fortare för dem — medan de i sin tur blängde upp mot våra fönster i regn och snöglopp och morrade:

— Era förlästa djävlar! då vi möttes på väg till matsalen.

Jag pluggade svenska hos Hermods och plöjde igenom många meter böcker från regementsbiblioteket för att fylla bristerna i mitt vetande inför skrivningarna för högsta ringen. Men till jul skulle min första roman komma ut, och därför måste jag läsa korrektur. Jag blev tvungen att släppa hermods-breven för en tid — och korrekturet var bra mycket tjusigare att läsa, fast konfrontationen med ens egna fel och misstag vid författandet av detta sällsamma opus ibland jagade färgen upp i ens bleka kinder.

Kamraterna tog nog det där mer högtidligt än jag själv, är jag rädd — att ge ut en bok måste för en pank beväring se ut att innebära hekatomber av pengar. I varje fall var de hyggliga nog att inte störa mig, men ändå ville fritiden inte räcka till. Förlaget hade bråttom, och jag skulle bli tvungen att slarvläsa för att hinna med, trodde jag och var grå i själen för det!

Då hände det, att alla soldaters önskedröm blev verklighet — jag sjukskrevs för en mycket obetyd-

Gör som 'Markan'

Höj trevnaden i klubb- och samlingslokaler med våra sällskapsspel:

Miniatyrbiljard, ishockey- och fotboll-spel.

Ring oss, vi lämnar upplysningar.

AB. SADOK, Karlstad

Tel. 176 05 Herrhagsgatan Tel. 176 05

lig och inte alls plågsam fotskada. Korrekturet följde med upp till salen på sjukan, och till kamraters undran, sköterskors förtvivlan och doktors förargelse belamrade jag både bord och säng och en bit av golvet med mina pappersremсор. Men det gick ypperligt bra att läsa i stillheten och tystnaden, allt var mycket behagligt och stämningen blev inte sämre, när jag såg, hur vintrigt kallgrön himlen lyste mellan furutopparna om kvällen, och jag visste att kamraterna låg i tält ute på Trossnäs. Men tillvarons melodi gick inte enbart i dur — även molltoner hördes. Man var ju pank, pank så att plånboken jämrade sig, och det dröjde fem dar till nästa löning. Jag arbetade på med friska fläktar och snart skulle det genomarbetade korrekturet återgå till förlaget — men var innerst få erforderlig kova till frimärken och kuvert och sådant? Kamraterna på salen var lika fattiga som jag, och enda möjligheten tycktes vara att låna ett par kronor av någon från kommissarieskolan — för så långt att man tiggde av biträdena på sjukan gick man i alla fall inte. Någon stolthet hade man i alla fall kvar, trodde man.

Man inventerade också andra möjligheter, vilka noga räknat var två och båda lika omöjliga. Den ena var, att man skulle få honorar för den novell, som man tack vare kompaniadjutantens välvilja fick sitta på expeditionen och renskriva en kväll, och sedan skickade iväg till en blaska någonstans. Den andra var att förlaget skulle skicka pengar för romanen, i n n a n den kom ut. — Vilken ljusblå idiot man i alla fall var, som inte begärde förskott i god tid! Man kunde ju ha räknat ut själv från början, att det skulle bli hårt att klara avbetalningarna på kursen på terminslönerna och en och annan slant för en novell då och då, särskilt som man ville gå på bio ibland och köpte böcker emellanåt.

På lördag morgon kändes sjukan som ett fängelse — korrekturet var färdigt och foten blev plötsligt alldeles frisk. Jag m å s t e helt enkelt göra något och göra det fort — och samtidigt hade jag pinsamt klart för mig, att happy end och "allt ordnar sig till det bästa" och annat sådant hörde hemma i diktens värld och absolut inte kunde komma i fråga på I 2 i Karlstad och allra minst på regements-sjukan. Men — våga, vinna — n å g o t måste man göra. Jag kunde inte ta på mitt ansvar att låta förlaget vänta på korrekturet. Snart gick doktorn rondan — och om jag tappade där, måste jag låta all stolthet fara och ställa en vördsam vädjan till nån av flickorna. Brr.

— Jo, doktorn, måste jag ligga här längre nu? frågade jag. Foten är så bra nu, att jag kan vara

med i tjänsten, för på kommissarieskolan har vi mest teori. Och jag kommer så långt efter de andra, om jag ska ligga här längre . . .

Man försökte låta bli att visa hur nerverna dallrade — och hela affären lyckades!

— Ni kan gå härifrån medsamma, sa doktorn. Kom till mottagningen på måndag sen, så får vi se på foten . . .

Med en gångart som starkt påminde om dans lodade man ner till kasern och skenade uppför trapans korkskruv med ett vilt bultande hopp om att inte alla penningförsedda kompisar hunnit resa hem ännu.

Och däruppe fick man veta, att en postanvisning låg och väntade. Hela tjugo kronor — flykta, bekymmer, stick så långt vägen räcker, nu vilar rosenkimmer över hela världen . . .

Allt var så bra det kunde vara — tjänsten för lördagen var slut, och medan man rakade sig och drog permismunderingen på, spekulerade man över, vad pengarna kunde räcka till: Porto och kuvert och därtill lite brevpapper — bio i kväll och på söndag en påse apelsiner; och man kunde ringa till "henne därhemma" och ändå få en hacka över.

Och så vände man kasernen ryggen och tågade ner till stan, som vilade i vintrig stillhet under blek och låg sol. Det var weekend och man hade pengar och man var i n t e officiellt sjukskriven, och inte ens tanken på att helgen skulle ta slut och åtföljas av en gräslig måndag skrämde — för på måndag vandrade man lätt haltande till sjukan och blev sjukskriven igen — och fick tid att fortsätta med studentuppsatserna.

Och om man räknade ifrån den stundande jul-tjänstledigheten så var det inte mer än hundra-sjutton dagar kvar till muck. Det var annat, det, än trehundra-trettio. Undra på att man var optimist för en dag!

Nyström s

pianon och flyglar

Svenska kvalitetsinstrument

Karlstad

Tel. 15 475 växel

Med regementsmusiken i tåten anländer regementet till torget för förbimarsch.

Överste Grevillius, kommunalborgmästare Sävblom och stadsfullm. ordf. O. Karlsson hälsar reg under förbimarschen.

REGEMENTETS DAG

Kungl. Värmlands regemente gästar Ämål

"Sedan mer än tre århundraden tillbaka ha inne-vånarna i de båda städerna Karlstad och Ämål haft kontakt med varandra. — — — Även i militärt avseende har ödet velat att ämålsbygdens befolkning skulle sammanföras med Värmlands. Många av vår bygds unga söner ha under en lång följd av år fått sin militära utbildning vid Kungl Värmlands regemente. Vid detta regemente finna sig Dals ynglingar väl tillrätta, då de komma tillsammans med jämnåriga, som ha samma intressen, samma tänkesätt, samma kynne som de själva. De känna sig som hemma. Detta skapar trivsel, glädje och tillförsikt och sporrar dem att göra sitt allra bästa.

På samma sätt verkar förvisso den anda av gemenskap, som numera råder vid regementet samt mellan militären och civilbefolkningen. Att anordna regementets dag, som vi nu är lyckliga nog att få närvara vid, är säkerligen mycket betydelsefullt. Civilbefolkningen får komma i intim kontakt med de militära förhållandena, får se hur bygdens unga söner ha det under sin militärutbildning samt lära känna dem, som fått sig anförtrött den krävande uppgiften att leda och utbilda ungdomarna till pålitliga fosterlandsförsvarare.

Vid ett tillfälle som detta få vi säkert alla en bestämd och stark känsla av att vi arbeta för någonting gemensamt." — — —

Så talade Ämåls borgmästare Sävblom vid av I 2 ordnad "Regementets dag" i Ämål den 18 sept.

Värmlänningar och dalslänningar av årsklass 1948 voro redan från första pedalt trampet med på noterna. Väl preparerade genom en färd broschyr kunde de förena 10-milamarschens nytta med det turistbetonade nöjet att lära känna sitt eget landskap mellan Karlstad och Ämål. Denna lilla gästvänliga stad verkar idyll i sådan grad, att man nästan med ångslan släppte lös 800 framåtbetonade 20-åringar — må vara att de allmänt anses som mycket väluppfostrade! Men det gick lyckligt, ja

t. o. m. mycket lyckligt! Har någonsin i dessa kontaktkonferensernas tidevarv samförståndet civilt-militärt varit bättre än de två septemberdagarna i denna lilla trädgårdsstad? Det betvivlas! I varje fall har det ännu inte blivit någon vana att, såsom här skedde, upplåta stadsparken för regementets tältförläggning.

"Dagen" kom med sol och revelj av "vårans musikkår" genom stadens gator. Därefter var programmet verkligen så laddat att ämålsborna med nöd och näppe fingo tillfälle att slänga i sig en matbit mellan evenemangen.

Morgonens högtidlighet vid hembygdsgården blev en minnesstund för oss alla. Manliga ord, klara besked och inga fraser gav belägg för att ingen falsk patriotism gav denna samvaro sitt stöd när borgmästare, regementschef och präst talade till oss så som stunden krävde.

Förbimarschen på torget, dit stadsborna gått man ur huse innebar kanske icke den njutning för ögat som gamla tiders stramexercerade trupp kunde prestera, men måhända är årets rekryt i stället i besittning av andra färdigheter, som komma till uttryck i mindre iögonfallande situationer.

Amåliternas intresse för det egna regementet manifesterades vid den fortsatta samvaron: vapendemonstration, besök i förläggningen, konsert, skämttävlingar och hunduppvisning. Dagen avslutades som sig bör i glädjens tecken. Folkets park lär aldrig haft så många besökare som då regementets egen kabarétrupp med pukor och trumpeter hälsade hela staden välkommen. För övrigt är bara att anteckna att publikrekordet på idrottsplatsen slogs med glans.

När den långa cykelkolonnen följande morgon trampade hemåt hade vi nog lite var den övertygelsen att inte bara staden utan även bygden *lärt känna* sitt regemente samt fått en inblick i under vilka betingelser och på vad sätt det arbetar.

I. S.

Kommunalborgmästare W. A. Sävblom hälsar på biskop Runestam med maka.

Amåls-lottorna i arbete för utspisning av kaffe och bullar.

Publikbild från Örnässkogen under korum.

Tältinnevånare i Örnässkogen.

Reg på marsch från staden efter förbimarschen.

Terminsavlöning i fält på 11. komp.

Hedersgåvor

av bestående värde.

Juvelerarefirman

Viktor E. Johansson

Järnvägsgatan 9

KARLSTAD

En sevärighet för Karlstad:

Hovconditori Hollandia och Källaren Munken

Karlstads populäraste konditori

serverar utsökta måltider till billiga priser

i kyrkvalv från 1653.

Västra Torggatan 17

Regementsminnen

från Åmål

Firandet av "Regementets dag" i Åmål väckte många glada krigarminnen hos en del minnesgoda åmålsbor. Dalpojckarna sökte sig i slutet av 1800-talet hellre till Trossnäs än Grunnebo och Axvall för att fullgöra rekryttjänstgöringen, men som dalslänningarna oftast hamnade på de två sistnämnda "hedarna", kunde man ibland ta till rena nödatgårderna för att slippa komma dit. Åmåliterna flyttade till Säffle och andra närliggande ställen i Värmland vid tiden för mönstringen och detta åstadkom nära nog kaos i kyrkböckerna och försvårade arbetet för prästerskapet i dessa trakter. Målarmästare Anders Hult i Åmål, känd för ett fenomenalt minne och med stort intresse för regementsmusik i alla tider, har lämnat oss några historier från tiden kring sekelskiftet, vid vilken tid han ännu sprang omkring på barnsben och gjorde rackartyg. Han har hört historierna berättas av gamla knektar och själv varit med i ett par av dem. Vi låter honom ha ordet:

— På Trossnäs fanns en gång i tiden en officer N-t, som var känd för sin stränghet, både mot krigarna och mot ett par taxar, som han ägde. Hans röst mullrade ofta som åskan till männen i ledet och till hundarna — men hemma förde han inte ordet så ofta. Hustrun kunde nämligen konsten att kommendera den stränge officeren. En dag var det uppställning på Trossnäs och officeren förde befälet. Dagen till ära hade såväl hustrun som taxarna fattat posten i närheten. Truppen var uppställd och N-t fyllde sina lungor med luft.

— Giiiiiv . . .

Längre kom, han inte, förrän taxarna blev oroliga. "Vooff, vooff", hördes det vida omkring och N-t blev avbruten. Han vände sig sakta om, ögonen var mörka och så kom det ett avgrundsvrål:

— Visserligen är det ni och matte, som kommenderar hemma, men här är det f-n i mej jag, som för befälet. Tyst i ledet.

Varpå han återgick till truppen, kommenderade utan att bli störd och lugnet var återställt.

En åmålspojke, som med tiden blev ett känt orginal i staden, gick på Trossnäs med långa vidunderliga mustascher, som den tidens sed var. Några kamrater lovade honom en halv liter brännvin, om han rakade av halva mustaschen just vid "snöranna". Som han inte föraktade den goda brända drycken gick han in på vadet — och ställde följaktligen upp morgonen därpå med sin läpprydnad åtskilligt demolerad. Stor förvåning — och inställelse på kompaniexpeditionen. Kompanichefen var mäkta förgrymmad:

— Vet ni inte hut, karl. Ni kommer ju till uppställningen med endast halva mustaschen kvar. Ni

väcker allmän förargelse. En värnpliktig får ej uppträda på det sättet.

— Gud bevara kapten, men jag har aldrig sett någon instruktion för rakning av mustascher. Förresten får jag nog en halvliter för den andra halvvan också, så den får väl hänga så länge . . .

Avtågade med honnör — och var på kvällen mycket riktigt full.

Regementsmusik har i alla tider tilltalat småpojkar och i synnerhet är trumslagaren och tamburmajoren — "han med käppen" — mäkta populära. Så var det också 1902, då Värmlands regementes musikkår skulle hålla en konsert i Åmåls kyrka, f. ö. enda gången musikkåren varit i Åmål, innan regementsdagen 1949 förde den hit igen. Kyrkan var fylld av åhörare, som villigt erlade en 50-öring i entré. Men för oss småpojkar var porten stängd och därför hängde vi i fönstret utanför och turades om att stå på varandras axlar för att kunna få se en skymt av ståten. Kyrkovaktmästare Ferd. Pettersson kom dock ut strax före konserten och körde bort oss.

— Ner från fönstren, slynglar. Smutsa inte ner fönsterrutorna med era fingrar.

Vi hasade oss motvilligt ned, men hörde i det samma en lugn röst:

— Åja, det är väl inte så farligt. Låt pojckarna komma in.

Det var regimentstrumslagaren Gren, som kommit ut och fått se oss. Han förstod vår längtan och kommenderede oss till uppställning på två led och därefter marscherade han in med den 25 meter långa kolonnen småpojkar i sidogången, där vi fick stå. Efteråt blev naturligtvis hans hjälpsamhet föremål för diskussion och då sade en av pojckarna:

— Den där gubben var väl snäll i alla fall.

Den pojken hette Robert Larsson, musikintresserad åmålspojke och blev med tiden musikdirektör. Nu är han en av vårt lands främsta lärare för utbildning av regementsmusiker.

Värmlands regemente har f. ö. dragit fram många dalslänningar till duktiga musiker. Man satte på 1870-talet in en annons i Åmåls-Posten om att elever skulle antagas till regementets musikkår och mottagning var anordnad i ett tält på Flå i Åmål. Där samlades en mängd pojkar i tonåren och anställdes som elever. Bland dessa kan nämnas Lars Zetterqvist från Tydje, Kjellberg, vilken senare blev musikfanj. vid Hallands reg., Svensson från Åmål, Viding från Getebol och Vennerstrand från Värmlandsnäs, de två sista blev med tiden erkänt skickliga klarinettister vid musikkåren i Karlstad. Så nog har Värmlands regemente stark förankring i Dalsland, alltid. (pt)

Kock m/49

"Maten är halva födan", heter det, och var skulle den tesen vara särskilt aktuell om inte i det militära? För grabbarna i vapenrocken är väl måltiderna odiskutabelt alla dagars ljuspunkter, (utkvitteringen av de 15 kronorna var tionde dag möjligtvis undantagen) och matsalen är också ansedd som regementets "huvudbyggnad".

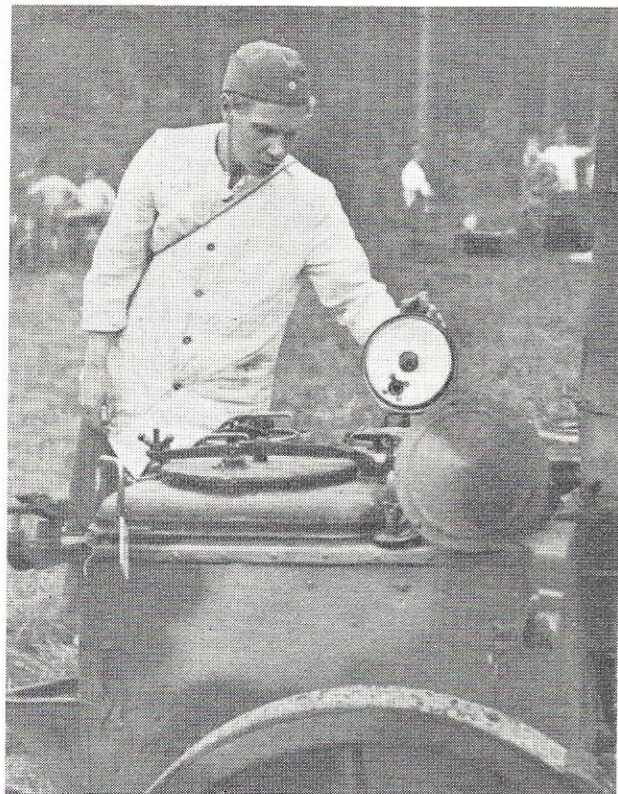
Ligger man hemma i kasernerna behöver man inte göra mer än styra stegen upp till matsalen, där man efter en stunds kämpande i kön med knorrande, tom mage kan stilla sina hungerskänslor under former, som inte avviker så förfärligt mycket från de man är van vid i det civila. Men så snart det blir krigarliv i fält kommer man bort från komforten och matmammorna.

Då blir det koktrossen, som får svara för att grabbarna inte behöver möta sväldöden. Aldrig är väl matlusten så god, som när man ligger i fält, och aldrig är det väl så betydelsefullt, att maten blir förstklassig, som vid dessa tillfällen. Där långt borta från all "ära och redlighet" finns det inga matserveringar att ta till, om maten inte skulle falla i smaken. Det är för den skull också ett ansvarsfullt och påfrestande arbete, som kockarna har, och de timmar som de får ägna åt sömn är lätt räknade.

"Du har bra du, som blivit kock", är ett inte så sällan återkommande konstaterande från de "vanliga" värnpliktiga. Kocksysslan är ofta ansedd som ett militärt semesterjobb. Det är kanske bäst att tillägga, att den uppfattningen mestadels deklarerar under den cirka en och en halv månad långa utbildningstiden — när man får se prov på praktiken i fält revideras den i 99 fall på 100.

Kockarnas arbetsdag i fält börjar i regel vid två-tretiden på natten och slutar inte förrän nio—tio på kvällen. När tre kockar och en koktrosschef skall ordna mat åt kanske mer än 200 aptitfriska kamrater, ja, då är det väl tämligen lätt att räkna ut, att det inte går an att ligga på latsidan. Och bekymren är legio — det må vara nog med att nämna ett, de vanligaste och största. Kockens förmodligen viktigaste vapen är nämligen "omröraren av trä", med vilken han skall kämpa en hård och bitter strid mot de ofta buckliga och illa medfarna kittlarnas benägenhet att låta vällingen, gröten, makaronerna eller ärtsoppan bränna vid. Drar kocken kortaste strået i den kampen är det inte så särdeles roligt för honom att visa nunan, sedan utspisningen är över.

Men erkännas måste, att kocken, trots sitt ansvarsfulla och hårda arbete i ur och skur och trots sin långa arbetsdag, ändå är rätt nöjd med sin lott.

Kock m/49 i arbete.

På pluskontot sättes bl. a. det faktum, att det aldrig kan bli fråga om samma "drill" med kokvagn, kittlar, förskärare och stekspadar som med gevär och kulsprutor. Dessutom är det både trevligt och nyttigt att få sätta sig in i en del av matlagningens konst och knep. Men det som framförallt gör, att kocken trivs relativt bra med sitt uppdrag är känslan av att den mission han har att fylla betyder mycket för kamraterna. Han vet, att dessa uppskattar hans arbete, när han lyckas, och att ett gott arbete av honom hjälper kamraterna att utstå påfrestningarna i fält. Och med den inställningen blir också intresset för uppgiften större än hos någon annan kategori bland de värnpliktiga.

Kock m/49.

MUNKTELLS TRAKTORE R

*levereras omgående
från lager*

CENTRALFÖRENINGEN

KARLSTAD - Tel. namnanrop eller 154 60

Vårt infanteris utbildning

En kritik och ett förslag av

GENERALMAJOR AXEL KLINGENSTIERNA

VÅRT INFANTERIS UTBILDNING

En kritik och ett förslag av
GENERALMAJOR AXEL KLINGENSTIERNA

General Klingenstiernas intresse för utbildning är väl bekant för alla, som under hans befäl och ledning arbetat med utbildningsfrågor av skilda slag. Och att hans intresse för utbildningsarbetet icke förminskats under de femton år som förlutit sedan generalen lämnade den aktiva tjänsten, det framgår med full tydlighet av hans nyligen utkomna bok med ovan angiven titel.

Syftet med arbetet anges vara att såsom ett bidrag till diskussionen angående vårt infanteris utbildning, söka inför försvarsintresserade klargöra vissa aktuella delar om nämnda fråga. Därvid framhåller författaren till en början, att de fordringar på vårt infanteris utbildning, som hittills uppställts, icke motsvara krigets krav. På vårt infanteri måste nämligen ställas den oeftergivliga fordran, att våra truppförbands och soldaters utbildningsstandard är överlägsen våra eventuella motståndares för att därigenom motverka dessas påräkneliga numerära överlägsenhet. I enlighet härmed uppställer författaren även ett speciellt krav, nämligen att förbanden och soldaterna skola

hava meddelats erforderlig s. k. "årstidsutbildning" under våra samtliga årstider.

Mot bakgrunden av ovan nämnda krav granskar författaren därefter vårt nuvarande utbildningsläge, varvid han som stöd för sina slutledningar och uttalanden bl. a. åberopar de rapporter m. m. rörande försöksutbildningen 1948—1949, för vilka redogörelse tidigare lämnats i bl. a. denna tidskrift. De resultat, som framgå av den gjorda granskningen, finner författaren vara sådana att de påkalla särskilda åtgärder. Ty trots omvittnat mycket gott arbete av såväl utbildningsbefälet som av de värnpliktiga, har utbildningsresultatet under vår nio månaders första tjänstgöring icke kunnat bli vad det måste vara för att kunna sägas motsvara krigets krav.

Under sitt arbete att finna en väg till fullständigare och allsidigare utbildningsresultat har författaren tydligen till en början försökt att finna en lösning av problemet efter hävdvunna metoder och med användning av det hittills använda truppförbandsvisa stegrings-schemat. Då en lösning av frågan i enlighet härmed icke ansetts möjlig, har författaren angripit problemet från nya utgångspunkter och därvid funnit, att årstidernas inflytande på utbildningsarbetet — årstidsinflytandet — är av sådan betydelse, att utbildningsårets indelning i perioder måste uppgöras under hänsynstagande härtill. I enlighet härmed indelas också utbildningsåret i "årstidsutbildningsperioder": sommarperioden, höstperioden, förvinterperioden o. s. v. I avslutning härtill har uppgjorts ett nytt stegrings-schemat, grundande sig på i huvudsak nya arbetsmetoder m. m. Jämlikt dessa bedrivs den individuella utbildningen och förbandens utbildning — t. o. m. bataljon — samtidigt och jämsides med varandra, varigenom det anses bliva möjligt att under en första tjänstgöring om nio månader meddela både soldaten och förbanden en grundläggande utbildning avpassad för uppträdande under alla årstider. I samband med de ändrade arbetsmetoderna behandlas i arbetet bl. a. rationaliserad arbetsfördelning, möjligheterna till höjning av befälskadrarnas utbildningsstandard, utomhus- och inomhusarbete, förenkling och rationalisering av vissa reglementsbestämmelser, prisskjutningar och fälttävlingar, samövningar med andra truppslag, krigsutbildning vid det karolinska infanteriet 1708 samt vid österrikisk-ungerska infanteriet mot slutet av

första världskriget m. m. Till arbetet äro som bilagor bl. a. fogade exempel på övningstabeller enligt det förordade utbildningssystemet, avsedda att underlätta en partiell tillämpning härav inom det nuvarandes ram.

I arbetet uppdrager författaren en jämförelse mellan de resultat, som kunna påräknas vid tillämpning av det förordade systemet och av det nuvarande, och kommer därvid, med stöd av utförda överslagsberäkningar till det överraskande resultatet, att den allmänna utbildningsstandarden skulle för övningskompani (-bataljon), pluton, grupp och den enskilda soldaten vid första tjänstgöringens slut kunna beräknas bli dubbelt så hög vid det förordade systemet, som vid det nuvarande.

Boken avslutas med en redogörelse för de allvarliga konsekvenser — oavsett vilka utbildningsmetoder som användas — ett fastställande av den nu till nio månader provisoriskt förkortade utbildningstiden skulle medföra.

Att här närmare ingå på det föreliggande arbetet synes icke erforderligt. Det anförda torde vara tillräckligt för att påvisa, att "vårt infanteris utbildning" behandlar ett stort antal aktuella frågor, vilka äro av största intresse icke blott för vårt infanteris officers-, underofficers- och underbefälskårer, utan även för personalen vid andra truppslag och försvarsgrenar. Även den försvarsintresserade allmänheten och särskilt de män, som arbeta med och handlägga våra försvarsfrågor hava otvivelaktigt mycket att hämta ur den föreliggande boken. Den bör icke blott läsas utan studeras och studeras utan förutfattad mening.

Ett särskilt intresse har boken för regementets personal, då däri förekommer en redogörelse för den försöksutbildning som anordnades vid regementet år 1934—35. Därvid framkomna resultat utgöra delvis grunden för det förordade systemet.

Det är en ytterst intressant bok, som här föreligger. Den är vetenskaplig men ändock lättläst och populär. Där behandlas ett flertal frågor och problem ur nya synpunkter och framläggas i enlighet med vad som därvid framkommit förslag till åtgärder med långt gående räckvidd. Vissa delar av boken, såsom exempelvis de som behandla det karolinska infanteriets utbildning år 1708 och författarens minnesanteckningar från studierna på den norditalienska krigsskådeplatsen äro lärorika och utomordentligt fängslande. Och det är att förmoda, att minnena från vår egen beredskapstid komma att passera förbi, då den uppmärksamma läsaren tager del av vad som i arbetet behandlas under rubriken "Krigsutbildning".

Det syftemål författaren haft med sitt arbete, synes bäst kunna karaktäriseras genom bokens slutord. Författaren framför där en hälsning direkt från det stora slagfältsområdet vid Piave år 1918 från den fördelningschef, hos vilken författaren då var placerad. Hälsningen slutar med följande ord, som här må citeras: "Mätte Ni förskonas från att uppleva, vad mitt älskade fosterland nödgats genomlida. Mätte Ni, med tanke på vad som kan inträffa, i tid vidtaga nödiga förberedelser, så att Ni, om den stora prövningens stund skulle komma, icke behöva rycka ut till kamp lika illa förberedda, som vi voro. Vi ha under kriget sökt gottgöra, vad vi under freden försummat, men icke lyckats".

G. N-g.

Lokalavdelningen i Stockholm

hade sitt "höstmöte" torsdagen den 24/11 i festvåningen å restaurang Tre Remmare för att, som det hette i kallelsen, komma tillsammans och göra en afton i höstrusket så angenäm och trevlig som möjligt.

Det är mer än en av kamraterna här i Sthlm, som denna höst ringt någon av styrelsens medlemmar och undrat, om vi inte kunde ordna med en sammankomst igen — det blir litet för långt emellan, om man blott har ett årsmöte på våren. Ja — när det låter så, gör man det ju gärna. Men det är inte så lätt att ordna saken på en lördag/söndag, ty dels är det svårt få lokal, dels vill folk numera i Sthlm ha sin weekend fri (för sportstugor, vistelse på landet, idrott m. m.) utan vi fick ta det en torsdag. Det gick bra det med och vi voro ett 40-tal.

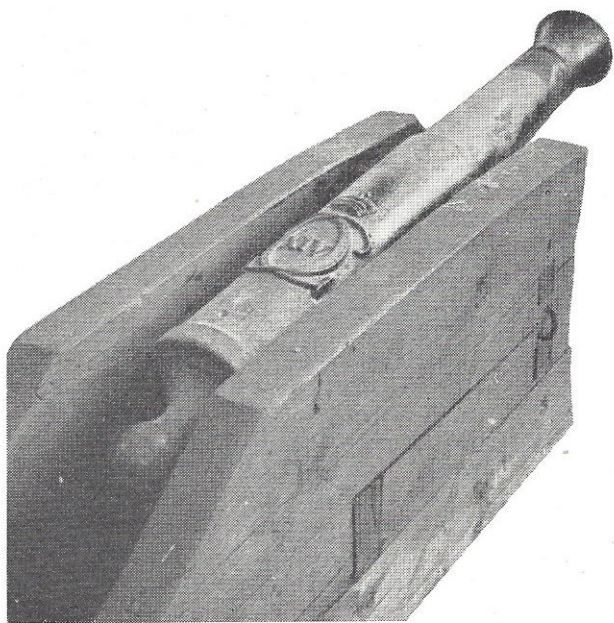
Glädjande nog hade vi regementschefen hos oss — av en ödets nyck var han i Sthlm just då och kom naturligen upp till vår kamratfest. Vidare höll grosshandl. G. Markel, som på lokalavd. uppdrag representerade oss på "Regementets dag" i Karlstad, ett trevligt och uppskattat kåseri om en värn-

pliktigs dag förr och nu — själv gjorde han sin värnplikt för 50 år sen, då han "exercerade bevärning på Trossnäs fält". Och löjtnant Forsman underhöll oss med sång till luta, varvid han på ett hedrande sätt fick hjälp av sina närvarande elever, kadetterna. Det var verkligen ett trevligt inslag och de unga pojkarna gjorde sig i sina välsittande uniformer. Såna pojkar se vi gärna bland oss. Så uppträdde laborator Wilh. Hulthén som illusionist och höll på att alldeles "trolla bort" oss — en del försökte förstas lösa gåtan eller ta reda på knepen, men det gick inte alls. Den nya grammofonskivan fick vi höra också, inspelad under "värmlandsdagarna" på Skansen den 6. och 7. aug. i år av I 2 musikkår. På ena sidan är Värmlands reg:s paradmarsch och på andra sidan Värmlands fältjägars paradmarsch. Den kostar 4: — kr. st. och torde komma ut nu till jul samt säljas i alla de musikaffärer, som föra Grammofon- & Musikaktiebolaget "Cupols" alster.

Aftonen var angenäm och trevlig. Vi tror den fyllde sin uppgift: att vara en ljusglimt i höstmörkret.

C. K.

Carlstads gamla kanoner

I en artikel i NWT för en tid sedan beskrevs en del gamla saker, som förvarades på vinden i Carlstads centralförråd vid hamnen, bl. a. en del artillerimateriel.

Det befanns, att staden äger fyra kanoner i magasinet och ytterligare två av samma slag liggande i det fria på Kanikenäset. Kanonerna äro trepundiga, d v s ha en kaliber av ung 7,5 cm och äro försedda med Carl XIV Johans initialer. Tyvärr saknas alla andra märkningar såsom tillverkningsplats och -år samt konstruktörens namn, vilket är både tråkigt och egendomligt.

På Carlsbergs kungsgård i Karlstad gjordes på sin tid kanoner, men det var i början av 1600-talet. Någon motsvarighet till de sex kanoner det här gäller, finnes ej i landet. Söker man nu pjäser, som i någon mån likna dessa, så finnes endast en likartad typ vid en sexpundig pjäs, gjord 1811 vid Stavsjö och försedd med Carl XIII initialer. Denna pjäs ingick tidigare i ett salutbatteri vid Rosersbergs slott, varifrån den av Konungen skänktes till Armémuseum.

Enligt viss tradition skulle Karlstads pjäser hava stått på Häktberget vid nuv. badhuset och använts som salutbatteri bl a 6.-novemberdagen. Den snarlika Rosersbergspjäsens användning gör denna teori trolig. Förefintligheten i centralförrådet av ett slags bollar av tjärdrev i 3 pundskaliber samt lavettagens konstruktion (utan hjul) gör emellertid troligt, att pjäserna nyttjats (även?) på fartyg. Dylika bollar användes nämligen för att förhindra att kulan vid fartygets krängning i hög sjö, skulle rulla ut.

I Mats Ronges bok: "Det gamla Carlstad" finnes en uppgift, att tvenne salutkanoner förr stodo uppställda utanför rådhuset. I dessa sköt man, då eld uppstod, med ett antal skott motsvarande det brinnande distriktets nummer.

Av övrig artilleriattiralj till pjäserna finnes förutom de ovan omtalade bollarna även numrerade väskor för laddningar m. m. samt en stång med kombinerad viskare och ansättare. En järntensliknande tingest är en s. k. fågeltunga för pjäsens plundring.

Det vore intressant, om någon ytterligare tradition kring dessa gamla pjäser finnes bevarad, och kunde meddelas i denna tidning.

Stadskällaren

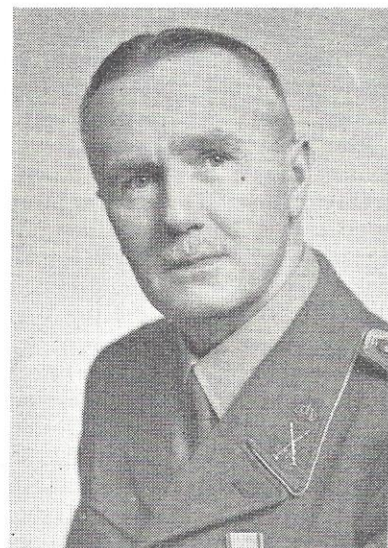
Karlstad

ÄR NI NÖJD

med Värmlandsörnen, rekommendera den då till
Era bekanta! Har Ni några önskemål beträffande
tidningen låt då redaktionen få del av dessa.

Idrottskrönika

Innan vi gå in på de olika idrottsgrenarna är det oss en kär plikt att först tacka major Gunnar Karlsson för vad han betytt för idrotten på regementet. Att här uppräknat allt vad han enbart på detta område så uppoffrande uträttat intill sin avgång 1/11 är en ren omöjlighet. Vare nog sagt att major Karlsson och idrotten på Kungl Värmlands regemente varit ett och samma begrepp. T. o. m. de yngsta idrottskamraterna torde förstå vad detta betyder.

Major
Gunnar Karlsson

UGGLA-STAFETTEN

var årets stora händelse på den militära idrottens område vid I 2. Denna gång gick tävlingen i strålande väder och publiken kunde räknas i femsiffriga tal utefter banan.

Segrande lag, 9. komp, i Uggla-stafetten.

11. komp tog en tillsynes säker ledning genom sin starka startpatrull med bl. a. storskytten Berntsson och d:o orienteraren Göransson. Favoriterna 9. komp voro långt nere i kön.

Skjutningen på Fallängen för tredje sträckans män åstadkom emellertid en radikal förändring. 9. komp patrull bestående av Edström, Zackrisson, Harwing och Wädel sköt rekordsnabbt och sedan var det omöjligt att stoppa "niorna". De tjugo manna från kapten Gerlachs kompani vunno en säker seger före 1. komp, som hade en spännande uppgörelse med 7. komp på sista hindret omedelbart före mål. Tiderna för dessa lag voro 1.32.20, 1.33.00 och 1.33.05. Som fjärde lag kom 11. komp följt av 4., 3. och 2. komp.

Det är omöjligt att här orda om alla bragder och kämpatag utefter banan. Segervilja, kraft- och laganda fanns i överflöd hos alla lag.

Ett lag ur 11. komp skall forcera Prämkanalen.

11. komp:s roddare över Mariebergsviken.

ORIENTERING OCH FÄLTTÄVLAN

Militärområdets fälttävlan hölls i I 3:s regi i Södermanland. En nyhet för våra mannar var kartskalan 1: 50.000 på punktorienteringen.

Den ytterst detaljrika kartan satte myror i huvudet på de flesta av värmlänningarna, varför framgångarna för de våra, åtminstone i lag räknat, voro små. Individuellt segrade löjtnant Magnus Eriksson före I 3:s furir Jonsson. Tävlingen gällde även DM för de tre landskapen inom militärområdet. För Värmlands del tog I 2 lagsegeren före A 9.

I Svenska mästerskapen i fälttävlan lyckades våra pojkar mindre väl. Furir Gunnar Moberg tog dock en hedrande 21. placering, Magnus Eriksson kom som nr 35 och Arne Göransson som nr 63.

Sedan föregående idrottskrönika har I 2:s fast anställda personal utkämpat ännu en orienteringsmatch mot A 9. Denna gång voro vi ordentligt tränade och segersugna. Det hjälpte emellertid föga att I 2:s unga garde visade framfötterna eftersom artilleristernas kaptener och styckjunkare voro överlägsna de våra av samma befälsklass. Segern för A 9 blev emellertid mycket knapp den här gången. Endast 2½ min. skilde. Ställningen i striden om konsul Odéns vandringspris är nu 5 segrar för I 2 mot 4 för A 9. Som bekant går priset till det förband som först erhåller 12 in-teckningar.

På de "civila" tävlingarna ha framgångarna varit måttliga. Förhoppningarna i budkavle-DM voro stora men den i vanliga fall säkre Gunnar Moberg villade bort sig på nattsträcken efter att ha lett vid 1. kontrollen. Efter goda lopp av Göransson och Eriksson lyckades I 2 emellertid komma upp till 7. plats. I individuella DM liksom i SM hade vi intet att hämta.

I Tyrs "Propaganda" brukar I 2 kapa åt sig alltid någon fin placering. Så även i år genom volontär Stig Andersson, som vann nybörjarklassen. Att Arne Göransson skulle gå fint i elitklassen var ju väntat, han "gör aldrig bort sig".

Punkt för orienteringssäsongen sattes genom regemenetsmästerskapen den 11/11. Tävlingen blev ett verkligt kraftprov i de genomblöta markerna norr om sjön Gapern. 9. komp hade en stor dag. Chefen kaptен Gerlach visade vägen genom att vinna äldre oldboysklassen. Adjutanten, fanjunkare Oskarsson, blev tvåa bland yngre oldboys efter fanjunkare Karlsson, vpl Arne Göransson segrade bland seniorerna och i juniorklassen kom vpl Olle Berglund tvåa efter vpl Sven Karlsson, 1. komp.

De bästa resultaten voro

Seniorer:

1. Vpl Arne Göransson, 9. komp 1.31.45
2. » Olle Zetterqvist, 3. komp 1.41.57
3. » Erik Sundell, 1. komp 1.42.17
4. Sergeant Erik Berntsson, 3. komp 1.43.46
5. Vpl Karl-Gustaf Eriksson, 7. komp 1.44.32
6. Sergeant Erik Fröjd, 1. komp 1.46.18

Juniorer:

1. Vpl Sven Karlsson, 1. komp 1.32.53
2. » Olle Berglund, 9. komp 1.39.39
3. » Åke Rinstad, 9. komp 1.41.20

Yngre oldboys:

1. Fanjunkare Erik Karlsson, 2. komp 2.02.33
2. » Erik Oskarsson, 9. komp ... 2.14.32

Äldre oldboys:

1. Kaptен Gunnar Gerlach, 9. komp 2.38.53

FOTBOLL

Som väntat hemförde 9. komp årets fotbollserie. Avgörandet föll först i sista matchen mellan segrarna och 1. komp. Striden om andra plats blev en målskillnadshistoria där 7. komp drog längsta sträet gentemot 1. komp. Mannarna i 9. komp segrade lag hette: Olle Andersson, Erik Eriksson, Bengt Schotte, Bertil Larsson, Stig Nilsson, Per Mossberg, Lars Svensson, Gunnar Magnusson, Olle Hamberg, Hans Ellis och Svenning Leandersson. Dessutom medverkade Per Torsell och Åke Persson i två matcher.

9. komp segrade lag i regementsfotbollen.

HANDBOLL

Efter den lovande starten i utomhusserien trodde man att det skulle lossna för våra mannar även inomhus. Laget har emellertid förföljts av ständig otur. Så t. ex. har försvarsklippan löjtnant Börjeson varit skadad hela säsongen. Laget skall i alla fall ha en eloge för det sätt på vilket det arbetar vidare. Ingen tappar sugen. Parollen är "genom nederlag mot segrar".

Kompaniserien har i skrivande stund just börjat, 9. komp får finna sig i att vara favoriter även i denna bollsport före 7. och 4. komp.

I militärmästerskapets första omgång segrade I 2 med 12—11 över A 9. I finalen mot I 3 var vårt lag före matchen dömt att vara "slaktoffer". Ödet ville emellertid annorlunda och då domarens pipa gick för full tid kunde I 2-grabbarna efter en hektisk match ståta med titeln milo-mästare 1949. Segersiffrorna blev här 13—10.

FRI IDROTT

Regementsmästerskapen i fri idrott avhölls i början och mitten av september. Med tanke på den under tävlingarna rådande kylan få resultaten anses goda.

I 2:s segerrika handbollslag.

Mästare blevo:

100 och 400 m: Korpral K. E. Johansson, 9. komp, 11,5 resp. 54,9 sek. (Inge Nilsson förhindrad deltaga på grund av tävlingar i Frankrike.)

1500 och 3000 m: Vpl Rune Pettersson, 7. komp, 4.32,6 resp. 9.55,0 sek.

Höjdhopp: Vpl Bengt Nilsson, 11. komp, 175 cm.

Längdhopp: Korpral Kurt Lundgren, 7. komp, 612 cm.

Diskus och kula: Vpl Uno Persson, 1. komp, 37,98 resp. 12,47 m.

Spjut: Vpl Olle Andersson, 9. komp, 43,11 m.

Så här mot slutet av året törs vi kanske påstå att föregående års uppräckning på idrottens område ej var av tillfällig art. 1949 års siffror peka således glädjande nog på de flesta håll mot en fortsatt "framryckning". Så till exempel har för närvarande 225 prov för riksidrottsmärket avlagts, vilket betyder en ökning av ett sextiotal märken. Bästa kompanierna härvidlag äro 9. komp (57 märken), 7. komp (40) och 1. komp (37).

Ett annat tecken är den stora ökningen av medlemmar i idrottsföreningen. Noga räknat är medlemsantalet nu 603.

Hittills nämnda siffror äro inte på något vis märkvärdiga. De kunna och skola överträffas. Låt oss samtliga, var och en i sin stad, ta verkliga krafttag så att det kommande året blir ett verkligt idrottens år.

"Budkavlen går"

För den som på landskapslagarnas tid inte genast vidarebefordrade en utsänd budkavle till nästa "stafett" utan lät kavlen "ligga neder" väntade endast repet om halsen. Ibland tycks man inte bara nöjt sig med att hänga den närmast ansvarige. Nej även allt husfolket kunde stundom röna samma bistra behandling. Dessutom brändes gården ned. För att riktigt understryka vad som väntade en syndare brukade budkavlarna vara brända i ena änden och ha en snara i den andra. Men budkavlen var ju inte heller någon oviktig "post". När budkavlen gick, gällde det ofta så viktiga saker som uppåd till försvar mot den lede fienden. Riktigt så allvarligt tog inte vår tids krigsmän på uppgiften vid budkavlen i våras men inte var det långt ifrån.

Vid Segmon skulle starten gå. Djärva planer smiddes i nattens sena timma.

En raket går mot höjden och den vilda jakten med Harry i spetsen är igång. Vikingen Sohls från Dalom är även han med i täten. Men vilket öde går de ej till mötes. Rätt som det är stå de mitt i ett träsk. De andra, som träffat på en spång, stanna undrande, då de höra Harrys eder ute från gungflyt. Å, viskar någon, det är I 2 som kommit bort. Lyktor släckas, andetagen dämpas, tassande steg dö bort i natten.

Ensamma och våta kommer de båda kämparna till spång och stig. Hundra fotavtryck visar hordens väg. Vad är att göra? Det villsammt är och mörkt. Då kommer ett skogsrå fram bak en gran där hon bidat. Hon talar tröstens ord. Styrkta i anden fortsätta de balda kämparna den vilda jakten.

Ja, så ungefär började den spännande tävlingen. Jag skulle springa sista sträckan. Rykten gick: I 2 har brutit vid första kontrollen. — I 13 leder med en halvtimme. — A 9 ligger etta, tvåa och trea. Så gick snacket och spänningen var prima i bilen ut till växeln. I Krokmyren, den gudsförgättna platsen, gjordes halt och här fick vi reda på sanningen. Dalregementets Sohls växlade först och var 5 sekunder före våran Harry. Hurra! Här ska kämpas. Bara Gunnar håller på andra sträckan.

Minuterna gå och spänningen är olidlig.

Då skymtar fram vid mossig gran en man.

Vid Gud, en löpare är här. Vem är nu han?

*På villsam stig från skog och myr en kämpe kommer där,
med långa steg och yvig man, med kavlen hårt i hand.*

Han ropar: I 2, I 2 hör ni mej? Ja, Gunnar jag är här.

På vindsnabba steg jag ilade hän med skräckslagen själ.

Vi leder, vi leder det sjöng i mitt sinn vid vart steg i terrängen jag tog.

De komma, de komma, de är i mitt spår innan första skärmen jag når.

Du missar, du missar, vi ha dig snart fatt du lille från Solstadens by.

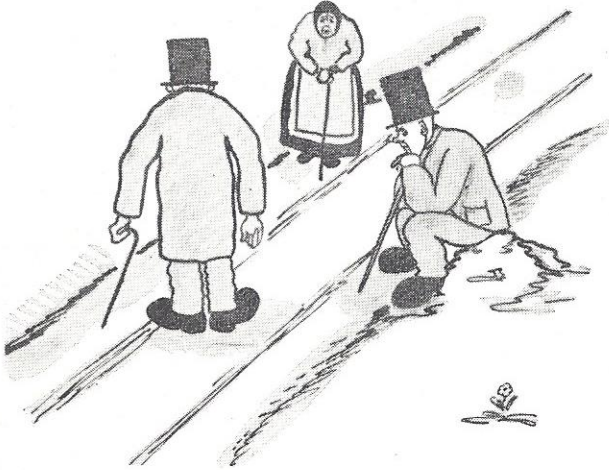
Men undan det går, det är lite glatt och röd blir min bleka hy.

Det rasslar och prasslar bland buskar och snår det vilda flyr bort från mitt spår.

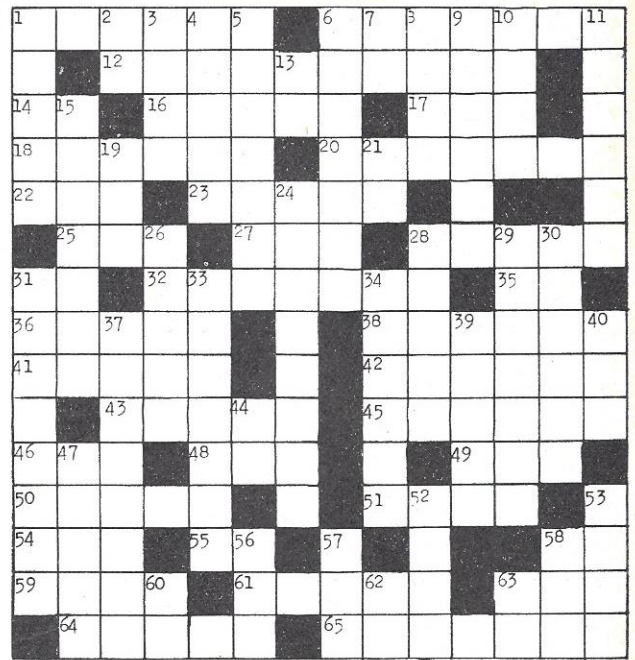
600 m. till första skärmen. Enkel match. Raskt iväg. Men vad nu? Det stämmer ju inte alls. Kallsvetten kommer fram. Redan borta? Ser inte bättre ut. Jag hör redan i andanom efterlysningens —

Forts. å sida 19

BEVÄRINGS- HUMOR

97-åriga soldatänkan Malin på Nöden är en söndagsmorgon på vandring till kyrkan, som ligger tre fjärdingsväg avlägsen. I sällskap har hon sina två söner, Carl 76 år och Gottschalk 74 år. Förflyttningen går raskt under Malins ledning. Efter en fjärdingsväg stanna sönerna och Carl utbrister stänkande: "Näe, mor, nu mäktar vi inte mer!" — Malin tittar förargat på sina ätteläggar och fräser: "Dä va då ett helsickes elänne att en skulle ta organe mä säj!"

VAGRÄTT

1. Visst års början.
6. Har givit namn åt rev vid Australien.
12. Kommunism, fascism eller nazism.
14. Både grå-, klubb- och blod- finns.
16. Zagreb.
17. Catulli ägg.
18. Utdöd jätte.
20. "Kom ihåg, att du är dödlig!"
22. Hovdam.
23. Svart del.
25. Kroppsbränsl.
27. Mången har magen som sin.
28. Hets och skott på Orust.
31. Korsordets gamle gud.
32. Kan vara sur.
35. Vegetariska riksförb.
36. Heimers moatjé.
38. Imperativ i fråga om tönnning av lokalitet.
41. Tillhörde Adamsons förtretligheter.
42. Vill man nog göra om man sitter på taket till brinnande hus.
43. Bibliotekshandling.
45. Stingrocka.
46. Sextondels pund.
48. Stat i Staterna.
49. 0,593802
50. Förekommer ofta på amerik. cigarrettpaket.
51. En yngre och en äldre.
54. Biflod till Donau.
55. Hårt virke.
58. Uppmaning att lämna lokal.
59. Källgudinna i Babylon.
61. Slottet vid Väner.
63. Bananen är faktiskt en sådan.
64. Balts namn på sitt eget land.
65. Blomma o. djur i vokal.

LODRÄTT

1. Hans julsång är be- bekant.
2. 1. pers. plur.
3. Ostsort.
4. Lejonet av Juda.
5. Vanligt rendez-vous för korsarer.
6. Träffade inte.
7. Taktäckningsmaterial på Gotland.
8. Plats i Frankrike, be- kant för process.
9. Viloslut.
10. Östland.
11. Svarstöt.
13. Mellan sol och si.
15. Ingen arbetsmyra.
19. Författarinna med brandliljor.
21. Juniperus.
24. Kan nederbörd vara.
26. Är man om kvällen.
28. Där dyker Eos upp.
29. Tillsluta (dåligt ord).
30. Fader: Eyvind Johnsson.
31. Påstods vara tsarev- nas onda genius.
33. En fransk prins tog detta namn en gång.
34. Hans Helighets sände- bud.
37. Plats för fördrag, fred och konferens.
39. Varelse i träd.
40. Dalavatten, turkvatten och rutinerad.
44. Ååååå.
47. Hjälpkala.
52. Kanske en "hypnagog hallucinationen".
53. Hör julen till.
56. Avfall.
57. Plus ja samefordon.
58. Kanton.
60. Tor och romarmynt.
62. Marindel.
63. Lär David ha tillhand- lat sig, enl. ordstäv.

ÖRNEN
OCH
FALKEN
FÖR ALLA SOM
SÄTTA VÄRDE
PÅ GOD OCH
BILLIG MAT.
Rabattkuponger.
KARLSTADS KAFÉ-A.B.

Lösningar av korsordet sändas till Värmlandsörnen senast 16 jan. Tre priser: kr. 12:—, 8:— och 5:—.

Billeruds Aktiebolag

Säffle

Tillverkar:

Blekt sulfitcellulosa för konstsilke och
papper - Oblekt sulfitcellulosa - Stark
sulfatcellulosa - Oblekt och blekt kraft-
papper - Kraftpapperssäckar - Oblekt
och blekt greaseproofpapper och perga-
myn - Sulfitomslagspapper - Sulfitsprit
Terpentin - Harts - Sågade och hyvlade
trävaror - Lådbräder

Telegram och telefon »Billerud», Säffle

Stiftat 1883

Aktiebolaget Mölnbacka-Trysil • Forshaga

Tillverkningar:

SULFITMASSA FÖR PAPPER OCH
KONSTSILKE
KRAFTPAPPER - KRAFTPAPPERSSÄCKAR
BLEKT SULFITPAPPER
SPRIT - TERPENTIN - HARTSOLJA
METANOL
BYGGNADSPLATTAN »KRAFTELIT»